

Univerzita Karlova v Praze
Husitská teologická fakulta

Marie Holá

Jehuda Amichai – Poezie ve světle tradiční židovské literatury

Yehuda Amichai – Poetry in the light of Traditional Jewish Literature

Autoreferát disertační práce

Praha 2014

Předkladatel disertační práce:

Mgr. Marie Holá

Doktorský studijní program:

Teologie

Studijní obor:

Judaistika

Školitel:

doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.

Oponenti disertační práce:

.....
.....
.....
.....

Obhajoba disertační práce se koná dne .....

v ..... na .....

.....
.....

před komisí pro obhajobu disertační práce.

Předsedou komise byl jmenován .....

.....

Předseda oborové rady:

Děkan fakulty:

Titul, jméno, příjmení

Titul, jméno, příjmení

UK v Praze HTF

UK v Praze HTF

Úvod

Jehuda Amichai patří mezi nejznámější a nejvýznamnější izraelské básníky, který svou tvorbou významným způsobem přispěl k rozvoji moderní hebrejské poezie.

Narodil se v roce 1924 v německém Würzburgu, odkud spolu s rodinou v polovině 30. let odešel před hrozbou nacismu do Palestiny. Zprvu se usadili na venkově u příbuzných, kteří přijeli o něco dříve, ale brzy dali přednost životu ve městě a přestěhovali se do Jeruzaléma, kde Jehuda Amichai strávil většinu svého života. V Palestině, resp. v Izraeli se zúčastnil několika válečných konfliktů, spolupracoval také s podzemním hnutím Hagana. Po studiích na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě působil zpočátku jako gymnaziální učitel a později vyučoval na své alma mater.

Literární činnosti se začal aktivně věnovat na konci 40. let a jeho první sbírka vyšla v roce 1955. Její vydání přineslo autorovi značný ohlas; mnozí kritici mu vyčítali příliš inovativní a neformální styl.

Amichaiova poezie vyniká originalitou, jedinečností, ale současně má čtenář dojem familiárnosti; jeho texty nejsou cizí, naopak se v nich čtenář snadno zorientuje, vyzná a pozná. Tato přístupnost patrně také způsobila značnou oblibu jeho textů mezi čtenáři různých generací a díky překladům také různých kulturních a jazykových oblastí, a to i navzdory skutečnosti, že je Amichai jakožto básník silně ukotven ve svém dějinném, geografickém a kulturně-náboženském prostředí, tj. v Izraeli ve druhé polovině 20. století. Izrael, resp. Jeruzalém je pro Amichai a jeho poezii symptomatičtější: v tomto místě dochází ke styku různých kultur, jazyků, náboženství, historie je zde přítomná a živá a současně se zde odvíjí a uskutečňuje budoucnost, ať už na poli sociálním, kulturním nebo politickém. Tento rys vstupuje do Amichaiovy poezie nikoli ovšem v abstraktní rovině, ale v podobě intimní, osobní a osobité výpovědi člověka.

Amichai do poezie vnáší inovativní prvky v jazykové oblasti; jeho slovní zásoba kombinuje různé vrstvy hebrejštiny od biblického jazyka po všednodenní mluvu ulice. Básnické obrazy vznikají propojováním autorovy současnosti, vzpomínek na dětství či vzdálené národní (biblické) minulosti; nezřídka se zde uplatňuje prvek ironizace. Jednotlivé části, z nichž Amichaiovy básně vznikají, jsou nahlíženy z nových úhlů pohledu, v novém, často nečekaném a neotřelém, kontextu a mohou přinášet autentické sdělení, které čtenář nezřídka vnímá spíše v rovině emocionální, než rozumové.

Amichaiova tvorba se v mnoha ohledech hlásí k odkazu moderního evropského básnictví, nicméně své neopomenutelné místo v jeho díle zaujímá rovněž tradice židovská, na

niž, resp. na Amichaiovu poezii v kontextu židovské tradice se především zaměřuje předkládaná práce.

Básnické dílo Jehudy Amichaie je značně rozsáhlé a zahrnuje řadu témat či tematických celků; jednotliví autoři, kteří se jeho tvorbou zabývají, proto vždy hledají svébytný způsob, jak ji uchopit. Podrobná monografie, jež by komplexně zhodnotila uzavřenou Amichaiovu básnickou (případně celou literární) tvorbu, však zatím nevznikla.

Amichaiově tvorbě z let 1948-1968 se věnuje práce profesora Arpalyho s názvem הפרחים והאגרטל. Ve čtyřech oddílech knihy se autor zabývá strukturou, významem a poetikou básní Jehudy Amichaie, jehož považuje za stěžejního izraelského autora, pro kterého je charakteristický inovativní přístup k hebrejskému jazyku a jeho poetice. Arpaly zasazuje Amichaiovo dílo do kontextu hebrejského básnictví 20. století; porovnává Amichaie s autory předcházející generace, jako byli Bialik, Černichovski, Greenberg aj. a zaměřuje se na poetiku nové generace představované právě Amichaiem či N. Zachem. Za hlavní funkční a významotvorný znak Amichaiovy poezie považuje „katalog“, což dokládá na řadě příkladů. Arpaly metodicky čerpá především z tradice ruského formalismu.

Dlouhodobě a podrobně se Amichaiem zabývá Glenda Abramson, profesorka Oxfordské univerzity. V knize *The Writing of Yehuda Amichai: A Thematic Approach* z roku 1989 se snaží představit celistvou osobnost Jehudy Amichaie nejen jako básníka, ale také jako autora prózy a divadelních her. Část knihy, která je věnována Amichaiově poezii publikované do konce 80. let, Abramson člení do tematických okruhů, jež považuje za stěžejní a pro autora charakteristické: biografie a autobiografie, aluze a ironie, otec a Bůh, odcizení a roztříštění, milostná poezie a Jeruzalém. V jednotlivých kapitolách autorka přináší podrobný rozbor vybraných textů, využívá zejména metodiky nové kritiky.

V posledních letech vyšly také knihy profesorky Nili Scharf Gold (*Yehuda Amichai: The Making of Israel's National Poet*, 2008) a soubor uspořádaný editorkami Renate Eichmeier a Edith Raim s názvem *Zwischen Krieg und Liebe: Der Dichter Yehuda Amichai* (2010). Oba zmíněné texty se však spíše než na poezii soustředí na autorův život.

Nili Scharf Gold shromáždila a prostudovala úctyhodné množství materiálu a velmi podrobně zpracovala dosud málo známé roky Amichaiova dětství a dospívání. K tématu přistupuje originálním, ale ne obecně přijímaným způsobem, protože se až příliš usilovně snaží z Amichaiovy poezie vyčíst konkrétní bibliografické údaje; na příkladech vybraných textů dokládá svou tezi o autorově snaze zastříť svůj německý původ a prezentovat se jako rodilý Izraelec.

V českém prostředí je jméno Jehudy Amichaie téměř neznámé a to i navzdory skutečnosti, že zde v 90. letech vyšel zásluhou docentka Jiřiny Šedinové výbor jeho poezie pod názvem *Svícen v poušti* (1998). Několik Amichaiových textů se objevilo už o rok dříve v antologii moderní hebrejské poezie *Písek a hvězdy*, již připravila tatáž autorka.

Dílem Jehudy Amichaie se také nechal inspirovat český hudební skladatel Jan Dušek, jenž na základě sedmi Amichaiových textů zkomponoval dílo nazvané *Židovské sny*, jehož premiéra v podání orchestru Berg zazněla v říjnu roku 2008 ve Španělské synagoze v Praze.

Předkládaná práce vychází z autorčina dlouhodobého zájmu o dílo a osobnost Jehudy Amichaie, který vedl již k sepsání diplomové práce *Jehuda Amichai – Básně. Překlad a interpretace se zaměřením na stěžejní tematické okruhy*.¹ Už při přípravě jmenované práce bylo zřejmé, že zvláštní místo v Amichaiově poezii zastává židovská tradice, zastoupená ozvuky příběhů, parafrázemi, přímými citacemi či aluzemi. Následné studium dalších textů ukázalo, že toto postavení židovské tradice či její vliv, resp. vliv tradičních židovských textů je autorem problematizován, čímž byl určen směr následného bádání.

Práce *Jehuda Amichai – Poezie ve světle tradiční židovské literatury* si klade dva hlavní cíle, které vycházejí z výše nastíněné situace na poli studia, interpretace a českých překladů básní Jehudy Amichaie. Snahou a záměrem autorky této práce je pořízení překladů v češtině (většinou) dosud nepublikovaných básní a dále postihnout vzájemné souvislosti textů Amichaiových a těch, které vycházejí z židovské náboženské tradice, tj. zejména z Tóry.

Vzhledem k množstevnímu zastoupení přímých či nepřímých odkazů na tradici se zdá velmi pravděpodobné, že se zde vyvinuly hlubší spojitosti, které by mohly odkazovat na komplexnější charakter Amichaiových básní, nebo o něm dokonce vypovídají.

V centru autorčina zájmu stojí poezie Jehudy Amichaie, jež je nahlížena prostřednictvím konkrétních textů židovské tradice, práce se ovšem nezaměřuje na klasifikaci jednotlivých období hebrejského písemnictví. Tradiční texty judaismu vnímá autorka jako souhrnné označení textů biblických a dalších zejména liturgických. Práce nerozlišuje jednotlivá historická období či odlišné jazykové roviny tradičních textů.

Výběr básní byl přizpůsoben danému tématu; cílem však nebylo získat veškeré odkazy na židovskou tradici, které lze v Amichaiově díle nalézt, snahou bylo podat reprezentativní vzorek básní a na něm, prostřednictvím interpretace, jež navazuje na texty a metodologii G. Abramson či R. Altera, sledovat vliv židovské tradice a její místo v Amichaiově tvorbě.

---

¹ Práce byla obhájena v květnu 2008 na HTF UK.

Obsah

1. Úvod	5
2. Život a dílo Jehudy Amichaie	9
2.1 Würzburg, 1924 – Jeruzalém, 2000	10
2.2 Dílo v kontextu času a prostoru	20
3. Poetická východiska a témata v básních Jehudy Amichaie	23
3.1 Dialog jako tvůrčí princip	23
3.2 Nepřítomný Bůh? Amichaiova teologie	35
4. Vztah jako poetický a interpretační princip	52
4.1 Josef	53
4.2 Potopa	56
4.3 David	57
4.4 Saul	61
4.5 Samson	76
4.6 Jákob	82
4.7 Královna ze Sáby	86
4.8 Akeda	110
4.9 Svátky	139
4.9.1 Šabat	139
4.9.2 Vysoké svátky (Roš ha-šana, Jom kipur)	148
4.9.3 Poutní svátky (Pesach, Šavu'ot, Sukot)	165
4.9.4 Chanuka	178
4.10 Shrnutí	187
5. Závěr	189
Jmenný rejstřík	192
Věcný rejstřík	193
Seznam použité literatury a zdrojů	194
Seznam vydaných básnických sbírek Jehudy Amichaie	201
Seznam uvedených básní	202
Seznam biblických odkazů	205

Shrnutí a přínos práce

Předložená práce s názvem *Jehuda Amichai – poezie ve světle tradiční židovské literatury* se na svých stranách zabývá především vzájemným vztahem náboženských textů judaismu a v zásadě světskou a moderní poezií jednoho z nejvýznamnějších moderních básníků hebrejského jazyka.

Autorka si v počátku práce stanovila dva hlavní cíle, totiž jednak přeložit v češtině dosud (většinou) neznámé Amichaiovy texty a poté prostřednictvím jejich interpretace vysledovat souvislosti, jež je pojí s židovskou tradicí. Podrobným studiem Amichaiových textů se ukázalo, že vliv tradice (ať již v podobě přímých citací, odkazů, aluzí či parafrází) je skutečně neopominutelný a ve všech obdobích autorovy tvorby přítomný, ačkoli intenzita a způsob jejího využití či její prezence se v jednotlivých obdobích liší.

Snahou autorky předkládané práce bylo postihnout vnitřní souvislosti či intertextuální přesahy tradičních textů judaismu a moderních básní Jehudy Amichai, nikoli zaměřit se primárně na formální stránku věci a sledovat kontinuální vývoj či případné proměny ve způsobu autorovy práce s tradicí, ačkoli i tento přístup se nabízel a v budoucnu, při hlubším bádání a komplexnějším zpracování Amichaiova díla by o něm bylo lze uvažovat.

Práce se dělí na tři základní kapitoly, jež jsou dále členěny do podkapitol a které se deduktivním způsobem snaží postupně rozkrývat zákonitosti Amichaiovy tvorby a zejména práce s tradicí.

Kapitola s názvem „Život a dílo“ shrnuje základní životopisné údaje o autorovi, vysvětluje jeho původ a kulturně náboženské a rodinné prostředí, které formovalo jeho postoj k literatuře, tradici a náboženství, jenž se posléze projevil i v jeho tvorbě. Podkapitola „Dílo v kontextu času a prostoru“ ve stručnosti zasazuje jeho poezii do dobového kontextu. Kromě využití autentických rozhovorů, které Amichai poskytl a v nichž se vyjadřoval ke svému životu, využívá text také příklady některých básní k dokumentaci autorova sejetí s životem, s realitou. Tento moment je pro jeho tvorbu klíčový, jak sám dokládá v rozhovorech, a hraje roli i v pochopení jeho díla v kontextu tradice.

Druhá kapitola s titulem „Poetická východiska a témata v básních Jehudy Amichai“ se snaží v obecné rovině pojmenovat základní principy a stěžejní tematické okruhy, s nimiž se v jeho tvorbě setkáme. Kapitola se dělí na dvě části „Dialog jako tvůrčí princip“ a „Nepřítomný Bůh? Amichaiova teologie“. První oddíl vychází z dialektického charakteru Amichaiovy poezie. Prostřednictvím dialogu se autor vyrovnává s tématy, jako je láska, válka, vztah k matce či otci. Uchopení těchto témat je rámcově naznačeno na příkladech vybraných básní.

Druhý oddíl této kapitoly se soustředí na Amichaiovo básnické pojetí Boha, který je zpočátku identifikován s otcem a v jehož postavě se realizuje silný vnitřní konflikt oscilující na pomezí obviňování či zatracování a vyčítání. Vztah Amichaiova básnického já se zpočátku realizuje v bolestném, vypjatém a do značné míry sebestředném pnutí mezi protipóly odmítnutý-odmítající, v další fázi lze vysledovat postupnou proměnu postoje básnického alter ega, které začíná hledat jiné perspektivy vzhledem k Bohu, začíná se formovat vzájemnost vztahu, kterou lze v závěru označit za pokorné přijetí (nikoli však nekritické), lépe snad vyjádřené slovem respektující.

Dialog jako tvůrčí princip současně Amichaiovu poezii aktualizuje, protože vtahuje čtenáře do prostoru básně jakožto aktivního partnera. V tomto ohledu je tedy také významným dědictvím židovského tradičního myšlení a percepce světa, jak je zřejmé z dialektického charakteru textů Tóry písemné i ústní. Dialog je v důsledku také vodítkem nebo klíčem, který otevírá cestu k uchopení tradice přítomné v Amichaiově poezii.

Klíčovou kapitolou textu je oddíl nazvaný „Vztah jako poetický a interpretační princip“, jehož kostru tvoří více než dvě desítky nově přeložených básní Jehudy Amichaie, včetně dvou textů Amichaiových současníků Amira Gilboya a Chaima Guriho v kapitole věnované Akedě. Vnitřní struktura kapitoly vychází ze samotných básní; jednotlivé podkapitoly jsou postupně věnovány biblickým postavám či událostem a poté židovským svátkům, které Amichai tematizuje; pořadí podkapitol odpovídá chronologii, v níž básně vycházely, nikoli známému biblickému řazení; svátky jsou uspořádány podle významu v posloupnosti: šabat, vysoké svátky, poutní svátky a chanuka.

Prostřednictvím básnických rozborů, které se zaměřují zejména na prvky vycházející z židovských náboženských tradic a textů a na jejich místo a účel v básních, dochází k postupnému rozkrývání fenoménu vztahu, vztahovosti uvnitř poezie Jehudy Amichaie. Vztah se realizuje na úrovni jazykové, formální, obsahové či intertextuální a stává se nejen tvůrčím principem ale současně stěžejním tématem Amichaiovy poezie ve světle tradičních židovských textů. S využitím principů a tradic židovského myšlení a materiálu židovských náboženských a liturgických textů konstruuje Amichai svébytnou moderní poetiku, kterou se dotýká základů lidské existence, lidského bytí. Tímto základem je vztah - vztah, kterým je člověk utvářen, formován, vztah, jehož prostřednictvím je člověk poznáván, vztah, díky němuž člověk poznává a uchopuje své okolí a v závěru sám sebe.

Amichaiova poezie v sobě snoubí syntézu i analýzu. Znaky syntézy nalezneme v propojování různých, často domněle nespojitelných a vzdálených jazykových či textových vrstev; snad lze říci, že v některých ohledech mohou jeho básně působit jako koláže

liturgických nebo biblických textů, hovoru z ulice, dětského žvatlání a vojenské terminologie. Kromě jazyka syntetizuje také čas a prostor; příběhy biblických postav se prolínají se vzpomínkami z dětství, historie konkrétního člověka se mísí s tzv. velkými dějinami, a to vše na pozadí žitého, současného okamžiku. Prostřednictvím syntézy dochází následně k analýze zobrazované skutečnosti, resp. člověka, jeho bytí či podstaty, kterou je právě vztah, jenž do jeho básní vnáší nový rozměr, z koláží se stávají asambláže.

Tradiční židovské texty slouží v Amichaiově poezii jako rovný partner ve vztahu; nesou svůj vlastní význam, obsah a současně umožňují básníkovi, potažmo čtenáři hledat významy nové, vyplývající z kontextů, do nichž jsou umístěny, vsazeny.

Publikované práce disertanta

HOLÁ, Marie. Akeda jako prostor – Motiv Gn 22 ve vybraných básních Jehudy Amichaie. In LÁŠEK-VEVERKOVÁ-NOSEK a kol. *O společné evropské dědictví*. Chomutov: L. Marek, 2014. 17 stran. ISBN 978-80-87127-58-2.

Holá, Marie, 2014. Desatero jako výzva – etický přesah Desatera v kontextu soudobé společnosti. In: *Demokracie jako hodnota a problém II*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 133 – 144. ISBN 978-80-7494-048-4

Stěžejní prameny a literatura k tématu

ABRAMSON, Glenda, Ed. *The Experienced Soul. Studies in Amichai*. Boulder: Westview Press, 1997. Modern Hebrew Classics. ISBN 0-8133-2730-X.

ABRAMSON, Glenda. *The Writing of Yehuda Amichai. A Thematic Approach*. Albany: State University of New York Press, 1989. ISBN 0-88706-994-0.

AMICHAJ, Jehuda. *Svícen v poušti*. Překlad Jiřina Šedinová. Praha: Baronet, 1998. ISBN 80-721-4073-6.

AMICHAJ, Yehuda. *More Love Poems*. עוד שירי אהבה. Tel Aviv: Schocken, 1994. ISBN 965-19-0347-3.

BLOCH, Chana, MITCHELL, Stephen, Eds. *The Selected Poetry of Yehuda Amichai*. Newly rev. And expanded ed. Berkley and Los Angeles: University of California Press, 1996. ISBN 978-0-520-20538-3.

EICHMEIER, Renate, RAIM, Edith, ABRAMSON, Glenda. *Zwischen Krieg und Liebe: der Dichter Jehuda Amichai*. Berlin: Metropol, c2010. ISBN 39-409-3898-X.

FLINKER, Noam. Saul and David in the Early Poetry of Yehuda Amichai. In: FRONTAIN, Raymond-Jean, Ed. *The David myth in Western literature*. 2. print. West Lafayette, Ind: Purdue Univ. Press, 1980. ISBN 9780911198553. S. 171-178.

GOLD, Nili Sharf. *Yehuda Amichai: the making of Israel's national poet*. Hanover: University Press of New England, 2008. Tauber Institute for the Study of European Jewry series (Unnumbered). ISBN 15-846-5733-2.

HARSHAV, Barbara, HARSHAV, Benjamin, Eds. *Yehuda Amichai, A Life of Poetry 1948-1994*. New York: Harper Perennial, 1995. ISBN 0-06-092666-X.

Písek a hvězdy: výbor z moderní hebrejské poezie. Editor Jiřina Šedinová. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN 80-204-0613-1.

Píseň písni zvaná Šalamounova: שיר השירים. Vyd. 1. Překlad Viktor Fischl. Praha: Sefer, 1999. Alef, svazek 3. ISBN 80-859-2422-6.

Píseň písni: v českých překladech 15.-21. století. Vyd. v tomto souboru 1. Editor Milan Balabán. Praha: Paseka, 2003. Klub přátel poezie, roč. 2002/2003. ISBN 80-718-5455-7.

SHAKED, Gerson. Amichai and the Likrat Group: The Early Amichai and His Literary Reference Group. In: ABRAMSON, Glenda. *The Writing of Yehuda Amichai. A Thematic Approach*. Albany: State University of New York Press, 1989, s. 93-122. ISBN 0-88706-994-0.

עמיחי, יהודה. פתוח סגור פתוח. ירושלים: שוקן, 1998. ISBN 965-19-0462-3.

עמיחי, יהודה. שירי יהודה עמיחי 1: שירים 1948-1962. ירושלים: שוקן, 2002. ISBN 965-19-0575-1.

עמיחי, יהודה. שירי יהודה עמיחי 2: עכשיו ברעש; ולא על מנת לזכור. ירושלים: שוקן, 2002. X-965-19-0576. ISBN

עמיחי, יהודה. שירי יהודה עמיחי 3: מאחורי כל זה מסתתר אושר גדול; הזמן; שלווח גדולה: שאלות ותשובות.

ירושלים: שוקן, 2003. ISBN 965-19-0587-5.

עמיחי, יהודה. שירי יהודה עמיחי 4: שעת החסד; ומאדם אתהואל אדם תשוב. ירושלים: שוקן, 2004. 965-19-

ISBN 0591-3

עמיחי, יהודה. שירי יהודה עמיחי 5: גם האגרוף היה פעם יד פתוחה ואצבעות; פתוח סגור פתוח. ירושלים: שוקן,

2004. ISBN 965-19-0592-1.

ערפלי, בעז. הפרחים והאגרטל. שירת עמיחי 1948-1968. תל אביב: הקיבוץ המאוחד : ספרי סימן קריאה, תשמ"ז

1986

Summary

The submitted work *Yehuda Amichai - Poetry in the Light of Traditional Jewish literature* is mainly engaged in mutual relationship between religious texts of Judaism and essentially secular and modern poetry of one of the greatest poets of modern Hebrew language Yehuda Amichai.

The work presents new Czech translations of selected poems of Yehuda Amichai and their interpretations in the light of traditional Jewish literature. The author wants to describe the internal connection or intertextual overlaps of traditional texts of Judaism and modern poems by Yehuda Amichai.

The work is divided into three chapters, which are further divided into sub-headings, which are trying to uncover patterns of Amichai's work.

The chapter titled "Life and Work" summarizes the basic biographical information about the author, explains its origin and cultural and religious family environment that shaped his attitude to literature, tradition and religion, which is then also reflected in his work. Subsection "Work in the context of time and space" puts his poetry in the contemporary context.

The second chapter entitled "Poetic background and themes in the poems of Yehuda Amichai" wants to name the basic principles and key thematic areas of the poet's work. The chapter is divided into two parts "Dialog as a creative principle" and "Absent God? Amichai's theology." The first section is based on the dialectical nature of his poetry. Through dialogue, the author aligns with themes such as love, war or relationship to his parents. Grasping these topics is generally indicated by the examples of selected poems.

The second section of this chapter focuses on Amichai's poetic conception of God. The relationship of Amichai's poetic alter ego was initially implemented in a painful, tense and largely self-based tension between opposites rejected and rejecting. In the next stage can be traced the gradual change in attitudes; the poetic alter ego is searching for different perspectives towards God and at the end one can mark the humble (but not uncritical) acceptance of God.

The key chapter of the text is "Relationship as a poetic and interpretive principle" whose skeleton consists of more than twenty newly translated poems by Yehuda Amichai, including two texts of his contemporaries Amir Gilboa and Chaim Guri.

Through poetry analysis, which mainly focuses on elements based on Jewish traditions and texts, it is uncovering the phenomenon of relationship within poetry of Yehuda Amichai. The relationship is realized at the level of language, form, content or intertextuality and it becomes not only creative principle but also the central theme of Amichai's poetry in the light of traditional Jewish texts. Using the principles and traditions of Jewish thought and Jewish religious and liturgical texts Amichai constructs distinct modern poetry, which concerns the foundations of human existence, a human being. This is based on the relationship, which forms a human being, a man; through the relationship a person is explored and can explore himself, through it one can be recognized and can recognize, one can grasp his surroundings and at the end himself.

Amichai's poetry combines both synthesis and analysis. The synthesis can be found in linking various, often seemingly distant linguistic and textual layers; perhaps one can say that in some ways his poems can act as a collage of liturgical or biblical texts, speech from the street, baby talk and military terminology. Apart from the language Amichai synthesizes also time and space; stories of biblical characters are intertwined with memories of childhood, the history of a specific person is mingled with the great events. Through the synthesis he subsequently analyzes the reality, resp. man, his being or essence, which is relationship.

Anotace

Předložená práce s názvem *Jehuda Amichai – poezie ve světle tradiční židovské literatury* se zabývá vzájemným vztahem náboženských textů judaismu a v zásadě světskou a moderní poezií jednoho z nejvýznamnějších moderních básníků hebrejského jazyka. Text přináší více než dvacet nově přeložených básní a prostřednictvím jejich rozborů se snaží postihnout tvůrčí principy a stěžejní tematické vymezení básnickovy tvorby.

Annotation

The present work named *Yehuda Amichai - poetry in the light of traditional Jewish literature* addresses the relationship between religious texts of Judaism and essentially secular and modern poetry of one of the greatest poets of Hebrew language. The text contains more than twenty newly translated poems and through their analysis tries to capture the creative principles and key topics of the poet's work.

Klíčová slova

Poezie, Jehuda Amichai, Bůh, vztah, interpretace, překlad, Bible

Key words

Poetry, Yehuda Amichai, God, relationship, interpretation, translation, Bible